

भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण
EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (i)
PART II—Section 3—Sub-section (i)

प्राधिकार से प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. 196]
No. 196]

नई दिल्ली, मंगलवार, मई 9, 2006/वैशाख 19, 1928
NEW DELHI, TUESDAY, MAY 9, 2006/VAISAKHA 19, 1928

स्वास्थ्य और परिवार कल्याण मंत्रालय

(स्वास्थ्य विभाग)

अधिसूचना

नई दिल्ली, 9 मई, 2006

सा.का.नि. 277(अ).—खाद्य अपमिश्रण निवारण नियम, 1955 का और संशोधन करने के लिए कतिपय नियमों का प्रारूप खाद्य अपमिश्रण निवारण अधिनियम, 1954 (1954 का 37) की धारा 23 की उप-धारा (1) की अपेक्षानुसार भारत सरकार के स्वास्थ्य और परिवार कल्याण मंत्रालय (स्वास्थ्य विभाग) की अधिसूचना संख्या सा.का.नि. 277(अ), तारीख 6 मई, 2005 के अधीन भारत के राजपत्र, असाधारण, भाग II, खंड 3, उप-खंड (i), तारीख 6 मई, 2005 में पृष्ठ 1 से 7 पर प्रकाशित किया गया था, जिसमें ऐसे सभी व्यक्तियों से जिनके उससे प्रभावित होने की संभावना है, उस तारीख से, जिसको उक्त अधिसूचना से युक्त राजपत्र की प्रतियां जनता को उपलब्ध करा दी गई थीं, साठ दिन की अवधि की समाप्ति के पूर्व आक्षेप और सुझाव मांगे गए थे;

और, उक्त राजपत्र की प्रतियां तारीख 9 मई, 2005 को जनता को उपलब्ध करा दी गई थीं;

और, उक्त प्रारूप नियमों के संबंध में विनिर्दिष्ट अवधि के भीतर जनता से प्राप्त आक्षेपों और सुझावों पर केन्द्रीय सरकार द्वारा विचार कर लिया गया है;

अतः, अब, केन्द्रीय सरकार, उक्त अधिनियम की धारा 23 द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए, केन्द्रीय खाद्य मानक समिति से परामर्श करने के पश्चात् खाद्य अपमिश्रण निवारण नियम, 1955 का और संशोधन करने के लिए निम्नलिखित नियम बनाती है, अर्थात् :—

1. (1) इन नियमों का संक्षिप्त नाम खाद्य अपमिश्रण निवारण (तीसरा संशोधन) नियम, 2006 है।
- (2) ये राजपत्र में प्रकाशन की तारीख से प्रवृत्त होंगे।

2. खाद्य अपमिश्रण निवारण नियम, 1955 (जिन्हें इसमें इसके पश्चात् उक्त नियम कहा गया है) के परिशिष्ट ख में, --

(i) मद क.14 के स्थान पर निम्नलिखित मद रखी जाएगी, अर्थात् -

" क.14 चाय से कांगड़ा चाय से भिन्न अनन्यतः कैमिलिया साइनेसिस (एल) ओ. कुंज के पौधे के पत्तों, कलियों और कोमल तनों से स्वीकार्य प्रक्रियाओं द्वारा प्राप्त चाय अभिप्रेत है । यह काली या उल्लोंग चाय के रूप में हो सकेगी । उत्पाद किसी दुर्गन्ध और दूषण से मुक्तसुरुचिकारक लक्षण का होगा । यह आँखों से देखने पर (यदि आवश्यक हो असामान्य दृष्टि के लिये ठीक की हुई) जीवित कीटों, फफूंदी, मृत कीटों, कीट अशों और संदूषण कृन्तक से मुक्त होगा । उत्पाद विजातीय पदार्थों, मिलाए गए रंजक पदार्थ और हानिकारक पदार्थों से मुक्त होगा ;

परन्तु चाय में " प्राकृतिक सुरुचिकारक " और " प्राकृतिक सुरुचिकारक पदार्थ " हो सकेंगे, जो क्रमशः सुरुचिकारक उपक्रमों और एकल पदार्थ, मानव उपभोग के लिए स्वीकार्य मूल पौधों की सामग्रियों से, चाहे वे अपनी प्राकृतिक स्थिति में या प्रसंस्करण के पश्चात् मानव उपभोग के लिए केवल पैकेज में चाय, भौतिकीय प्रक्रियाओं द्वारा अनन्य रूप से प्राप्त की गई हो । मिलाए गए सुरुचिकारक से युक्त चाय पर नियम 42 के उपनियम (मम) में यथा उपबंधित समुचित घोषणा लेबल में होगी । सुवासित चाय के उत्पादन में उपयोग की गई चाय, चाय के मानकों के अनुरूप होगी । सुवासित चाय के निर्माता सुवासित चाय के विपणन से पूर्व अपने आप को चाय बोर्ड में रजिस्ट्रीकृत कराएंगे । प्रसंस्करण सहायक के रूप में विनिर्माण के दौरान 0.2 प्रतिशत के स्तर तक पैक्टीनेस एंजाइम जोड़ा जा सकेगा । उत्पाद निम्नलिखित अपेक्षा के

अनुरूप होगा जिसमें दिए गए सभी अंक $103 \pm 2^{\circ}$ सें. ग्रे. पर भट्टी में सुखाई गई सामग्री के आधार पर अभिव्यक्त किए जाते हैं ।

(क) कुल भस्म (एम/एम)	4.0 प्रतिशत से कम नहीं और 8.0 प्रतिशत से अधिक नहीं
(ख) जल में विलेय भस्म	कुल भस्म का 45.0 प्रतिशत से कम नहीं
(ग) के ओ एच (एम /एम) के रूप में अभिव्यक्त की गई जल में विलेय की क्षारता	1.0 प्रतिशत से कम नहीं और 3.0 प्रतिशत से अधिक नहीं
(घ) अम्ल-अविलेय भस्म (एम/एम)	1.0 प्रतिशत से अधिक नहीं
(ड.) जल निष्कर्षण (एम/एम)	32.0 प्रतिशत से कम नहीं
(च) अपरिष्कृत रेशा (एम/एम)	16.5 प्रतिशत से अधिक नहीं

(ii) मद क.14.01 के पश्चात् निम्नलिखित मद अन्तःस्थापित की जाएगी, अर्थात्-

क. 14.02 हरी चाय से कैमिलिया साइनेसिस (एल) ओ. कुंज जाति की किस्मों के पत्ते, कलियां और कोमल तने से स्वीकार्य प्रक्रियाओं विशेषकर इंजाइम, निष्क्रियण, रोलिंग या विखण्डन और सूखी हुई, जिसे पेय के रूप में उपभोग चाय बनाने के लिए उपयुक्त माना गया है, केवल एकमात्र अनन्यतः तथा उत्पादित अभिप्रेत है । उत्पाद , किसी दुर्गन्ध और दूषण से मुक्त सुरुचिकारक लक्षण का होगा । यह आँखों से देखने पर (यदि आवश्यक हो असामान्य दृष्टि के लिये ठीक की हुई) जीवित कीटों, फफूंदी, मृत कीटों, कीट अंशों और संदूषण

कृन्तक से मुक्त होगा । उत्पाद विजातीय पदार्थ मिलाए गए रंजक पदार्थ और हानिकारक पदार्थों से मुक्त होगा ;

परन्तु चाय में " प्राकृतिक सुरुचिकारक " और " प्राकृतिक सुरुचिकारक पदार्थ " हो सकते हैं, जो क्रमशः सुरुचिकारक उपक्रमों और एकल पदार्थ, मानव उपयोग के लिए स्वीकार्य मूल पौधों की सामग्रियों से, चाहे वे अपनी प्राकृतिक स्थिति में या प्रसंस्करण के पश्चात् मानव उपभोग के लिए केवल पैकेज में चाय, भौतिकीय प्रक्रियाओं द्वारा अनन्य रूप से प्राप्त की गई हो । मिलाए गए सुरुचिकारक से युक्त चाय पर नियम 42 के उपनियम (मम) में यथा उपबंधित उपयुक्त घोषणा लेबल में होगी । सुवासित चाय के उत्पादन में उपयोग की गई चाय, चाय के मानकों के अनुरूप होगी । सुवासित चाय के निर्माता सुवासित चाय के विपणन से पूर्व अपने आप को चाय बोर्ड में पंजीकृत कराएंगे । उत्पाद निम्नलिखित अपेक्षा के अनुरूप होगा जिसमें दिए गए सभी अंक $103 \pm 2^{\circ}$ सें. ग्रे. पर भट्टी में सुखाई गई सामग्री के आधार पर अभिव्यक्त किए जाते हैं :-

1) कुल भस्म (एम/एम)	4.0 प्रतिशत से कम नहीं और 8.0 प्रतिशत से अधिक नहीं
(2) जल में विलेय भस्म	कुल भस्म का 45.0 प्रतिशत से कम नहीं
(3) कै ओ एच (एम /एम) के रूप में अभिव्यक्त की गई जल में विलेय की क्षारता	कुल भस्म का 1.0 प्रतिशत से कम नहीं और 3.0 प्रतिशत से अधिक नहीं

(4) अम्ल-अविलेय भस्म (एम/एम)	1.0 प्रतिशत से अधिक नहीं
(5) जल निष्कर्षण (एम/एम)	32.0 प्रतिशत से कम नहीं
(6) अपरिष्कृत रेशा (एम/एम)	16.5 प्रतिशत से अधिक नहीं
(7) कुल कटेचिन्स (एम/एम)	9.0 प्रतिशत से कम नहीं और 19.0 प्रतिशत से अधिक नहीं

[फा. सं. पी. 15014/1/2004-पी एच (खाद्य)]

रीता तेवतिया, संयुक्त सचिव

टिप्पण :— खाद्य अपमिश्रण निवारण नियम, 1955 पहले दिनांक 12 सितम्बर, 1955 को का.नि.आ. 2106 के तहत भारत के राजपत्र के भाग-II, खण्ड-3 में प्रकाशित किए गए थे और उसके बाद निम्नलिखित नम्बरों से संशोधित किए गए ।

1.	का.नि.आ. 1202	26.05.1956	
2.	का.नि.आ. 1687	28.07.1956	
3.	का.नि.आ. 2213	28.09.1956	
4.	का.नि.आ. 2755	24.11.1956	
इसके बाद के संशोधन भारत के राजपत्र के भाग-II, खण्ड-3, उपखण्ड (1) में निम्नलिखित संख्याओं के तहत प्रकाशित किए गए जो इस प्रकार हैं -			
5.	सा.का.नि. 514	28.06.1958	
6.	सा.का.नि. 1211	20.12.1958	
7.	सा.का.नि. 425	04.04.1960	
8.	सा.का.नि. 169	11.02.1961	
9.	सा.का.नि. 1134	16.09.1961	
10.	सा.का.नि. 1340	04.11.1961	
11.	सा.का.नि. 1564	24.11.1962	
12.	सा.का.नि. 1589	22.10.1964	
13.	सा.का.नि. 1814	11.12.1965	
14.	सा.का.नि. 74	08.01.1966	
15.	सा.का.नि. 382	19.03.1966	
16.	सा.का.नि. 1256	26.08.1967	
17.	सा.का.नि. 1533	24.08.1968	
18.	सा.का.नि. 2163	14.12.1968	शुद्धि पत्र
19.	सा.का.नि. 532	08.03.1969	
20.	सा.का.नि. 1764	26.07.1969	
21.	सा.का.नि. 2068	30.08.1969	
22.	सा.का.नि. 1809	24.10.1970	
23.	सा.का.नि. 938	12.06.1971	पहला संशोधन, 1971
24.	सा.का.नि. 992	03.07.1971	दूसरा संशोधन, 1971
25.	सा.का.नि. 553	06.05.1972	पहला संशोधन, 1972
26.	सा.का.नि. 436	10.10.1972	दूसरा संशोधन, 1972
27.	सा.का.नि. 133	10.02.1973	पहला संशोधन, 1973
28.	सा.का.नि. 205	23.02.1974	पहला संशोधन, 1974
29.	सा.का.नि. 850	12.07.1975	पहला संशोधन, 1975
30.	सा.का.नि. 508(अ)	27.09.1975	दूसरा संशोधन, 1975
31.	सा.का.नि. 63(अ)	05.02.1976	पहला संशोधन, 1976

32	सा.का.नि. 754(अ)	29.05.1976	दूसरा संशोधन, 1976
33	सा.का.नि. 755(अ)	29.05.1976	तीसरा संशोधन, 1976
34	सा.का.नि. 856(अ)	12.06.1976	
35	सा.का.नि. 1417	02.10.1976	चौथा संशोधन, 1976
36	सा.का.नि. 4(अ)	04.01.1977	पहला संशोधन, 1977
37	सा.का.नि. 18(अ)	15.01.1977	दूसरा संशोधन, 1977
38	सा.का.नि. 651(अ)	22.10.1977	तीसरा संशोधन, 1977
39	सा.का.नि. 732(अ)	05.12.1977	चौथा संशोधन, 1977
40	सा.का.नि. 775(अ)	27.12.1977	पांचवां संशोधन, 1977
41	सा.का.नि. 36(अ)	21.01.1978	पहला संशोधन, 1978
42	सा.का.नि. 70(अ)	08.02.1978	दूसरा संशोधन, 1978
43	सा.का.नि. 238(अ)	20.04.1978	तीसरा संशोधन, 1978
44	सा.का.नि. 393(अ)	04.08.1978	चौथा संशोधन, 1978
45	सा.का.नि. 590(अ)	23.12.1978	पांचवां संशोधन, 1978
46	सा.का.नि. 55(अ)	31.01.1979	पहला संशोधन, 1979
47	सा.का.नि. 142(अ)	16.03.1979	शुद्धि पत्र
48	सा.का.नि. 231(अ)	06.04.1979	दूसरा संशोधन, 1979
49	सा.का.नि. 1043(अ)	11.08.1979	शुद्धि पत्र
50	सा.का.नि. 1210(अ)	29.09.1979	शुद्धि पत्र
51	सा.का.नि. 19(अ)	28.01.1980	पहला संशोधन, 1980
52	सा.का.नि. 243(अ)	01.03.1980	दूसरा संशोधन, 1980
53	सा.का.नि. 244(अ)	01.03.1980	तीसरा संशोधन, 1980
54	सा.का.नि. 577(अ)	24.05.1980	शुद्धि पत्र
55	सा.का.नि. 996(अ)	27.09.1980	शुद्धि पत्र
56	सा.का.नि. 579(अ)	13.10.1980	चौथा संशोधन, 1980
57	सा.का.नि. 652(अ)	14.11.1980	पांचवां संशोधन, 1980
58	सा.का.नि. 710(अ)	22.12.1980	छठा संशोधन, 1980
59	सा.का.नि. 23(अ)	16.01.1981	पहला संशोधन, 1981
59 ए	सा.का.नि. 283(अ)	25.02.1981	शुद्धि पत्र
60	सा.का.नि. 205(अ)	25.03.1981	शुद्धि पत्र
61	सा.का.नि. 290(अ)	13.04.1981	दूसरा संशोधन, 1981
62	सा.का.नि. 444	02.05.1981	शुद्धि पत्र
63	सा.का.नि. 503(अ)	01.09.1981	तीसरा संशोधन, 1981
64	सा.का.नि. 891	03.10.1981	शुद्धि पत्र
65	सा.का.नि. 1056	05.12.1981	शुद्धि पत्र
66	सा.का.नि. 80	23.01.1982	शुद्धि पत्र

67	सा.का.नि. 44(अ)	05.02.1982	पहला संशोधन, 1982
68	सा.का.नि. 57(अ)	11.02.1982	दूसरा संशोधन, 1982
69	सा.का.नि. 245(अ)	11.03.1982	तीसरा संशोधन, 1982
70	सा.का.नि. 307(अ)	03.04.1982	शुद्धि पत्र
71	सा.का.नि. 386(अ)	17.04.1982	शुद्धि पत्र
72	सा.का.नि. 422(अ)	24.05.1982	चौथा संशोधन, 1982
73	सा.का.नि. 476(अ)	29.06.1982	पांचवां संशोधन, 1982
74	सा.का.नि. 504(अ)	20.07.1982	शुद्धि पत्र
75	सा.का.नि. 753(अ)	11.12.1982	शुद्धि पत्र
76	सा.का.नि. 109(अ)	26.02.1983	पहला संशोधन, 1983
77	सा.का.नि. 249(अ)	08.03.1983	दूसरा संशोधन, 1983
78	सा.का.नि. 268(अ)	16.03.1983	तीसरा संशोधन, 1983
79	सा.का.नि. 283(अ)	26.03.1983	चौथा संशोधन, 1983
80	सा.का.नि. 329(अ)	14.04.1983	शुद्धि पत्र
81	सा.का.नि. 539(अ)	01.07.1983	शुद्धि पत्र
82	सा.का.नि. 634	09.08.1983	शुद्धि पत्र
83	सा.का.नि. 743(अ)	08.10.1983	शुद्धि पत्र
84	सा.का.नि. 790(अ)	10.10.1983	पांचवां संशोधन, 1983
85	सा.का.नि. 803(अ)	27.10.1983	छठा संशोधन, 1983
86	सा.का.नि. 816(अ)	03.11.1983	सातवां संशोधन, 1983
87	सा.का.नि. 829(अ)	07.11.1983	आठवां संशोधन, 1983
88	सा.का.नि. 848(अ)	19.11.1983	नौवां संशोधन, 1983
89	सा.का.नि. 893(अ)	17.12.1983	शुद्धि पत्र
90	सा.का.नि. 113	20.01.1984	शुद्धि पत्र
91	सा.का.नि. 500(अ)	09.07.1984	पहला संशोधन, 1984
92	सा.का.नि. 612(अ)	18.08.1984	शुद्धि पत्र
93	सा.का.नि. 744(अ)	27.10.1984	दूसरा संशोधन, 1984
94	सा.का.नि. 764(अ)	15.11.1984	तीसरा संशोधन, 1984
95	सा.का.नि. 3 (अ)	01.01.1985	पहला संशोधन, 1985
96	सा.का.नि. 11 (अ)	04.01.1985	दूसरा संशोधन, 1985
97	सा.का.नि. 142(अ)	08.03.1985	शुद्धि पत्र
98	सा.का.नि. 293(अ)	23.03.1985	तीसरा संशोधन, 1985
99	सा.का.नि. 368(अ)	18.04.1985	शुद्धि पत्र
100	सा.का.नि. 385(अ)	29.04.1985	शुद्धि पत्र
101	सा.का.नि. 543(अ)	02.07.1985	चौथा संशोधन, 1985
102	सा.का.नि. 550(अ)	04.07.1985	पांचवां संशोधन, 1985
103	सा.का.नि. 587(अ)	17.07.1985	शुद्धि पत्र

104	सा.का.नि. 605(अ)	24.07.1985	छठा संशोधन, 1985
105	सा.का.नि. 745(अ)	20.09.1985	आठवां संशोधन, 1985
106	सा.का.नि. 746(अ)	20.09.1985	सातवां संशोधन, 1985
107	सा.का.नि. 748(अ)	23.09.1985	शुद्धि पत्र
108	सा.का.नि. 892(अ)	06.12.1985	नौवां संशोधन, 1985
109	सा.का.नि. 903(अ)	17.12.1985	शुद्धि पत्र
110	सा.का.नि. 73(अ)	29.01.1986	पहला संशोधन, 1986
111	सा.का.नि. 507(अ)	19.03.1986	दूसरा संशोधन, 1986
112	सा.का.नि. 724(अ)	29.03.1986	शुद्धि पत्र
113	सा.का.नि. 851(अ)	13.06.1986	तीसरा संशोधन, 1986
114	सा.का.नि. 852(अ)	13.06.1986	चौथा संशोधन, 1986
115	सा.का.नि. 910(अ)	27.06.1986	पांचवां संशोधन, 1986
116	सा.का.नि. 939(अ)	09.07.1986	शुद्धि पत्र
117	सा.का.नि. 1008(अ)	18.08.1986	शुद्धि पत्र
118	सा.का.नि. 1149(अ)	15.10.1986	शुद्धि पत्र
119	सा.का.नि. 1207(अ)	18.11.1986	शुद्धि पत्र
120	सा.का.नि. 1228(अ)	27.11.1986	छठा संशोधन, 1986
121	सा.का.नि. 12(अ)	05.01.1987	पहला संशोधन, 1987
122	सा.का.नि. 28(अ)	13.01.1987	शुद्धि पत्र
123	सा.का.नि. 270(अ)	02.03.1987	दूसरा संशोधन, 1987
124	सा.का.नि. 344(अ)	31.03.1987	शुद्धि पत्र
125	सा.का.नि. 422(अ)	29.04.1987	तीसरा संशोधन, 1987
126	सा.का.नि. 500(अ)	15.05.1987	शुद्धि पत्र
127	सा.का.नि. 569(अ)	12.06.1987	शुद्धि पत्र
128	सा.का.नि. 840(अ)	06.10.1987	चौथा संशोधन, 1987
129	सा.का.नि. 900(अ)	10.11.1987	पांचवां संशोधन, 1987
130	सा.का.नि. 916(अ)	17.11.1987	छठा संशोधन, 1987
131	सा.का.नि. 917(अ)	17.11.1987	सातवां संशोधन, 1987
132	सा.का.नि. 918(अ)	17.11.1987	शुद्धि पत्र
133	सा.का.नि. 72(अ)	03.02.1988	शुद्धि पत्र
134	सा.का.नि. 73(अ)	03.02.1988	शुद्धि पत्र
135	सा.का.नि. 366(अ)	23.03.1988	शुद्धि पत्र
136	सा.का.नि. 367(अ)	23.03.1988	पहला संशोधन, 1988
137	सा.का.नि. 436(अ)	08.04.1988	तीसरा संशोधन, 1988
138	सा.का.नि. 437(अ)	08.04.1988	दूसरा संशोधन, 1988
139	सा.का.नि. 454(अ)	15.04.1988	चौथा संशोधन, 1988
140	सा.का.नि. 618(अ)	16.05.1988	पांचवां संशोधन, 1988

141	सा.का.नि. 855(अ)	12.08.1988	शुद्धि पत्र
142	सा.का.नि. 856(अ)	12.08.1988	शुद्धि पत्र
143	सा.का.नि. 924(अ)	13.09.1988	शुद्धि पत्र
144	सा.का.नि. 1081(अ)	17.11.1988	शुद्धि पत्र
145	सा.का.नि. 1157(अ)	09.12.1988	शुद्धि पत्र
146	सा.का.नि. 42(अ)	20.01.1989	शुद्धि पत्र
147	सा.का.नि. 128(अ)	08.03.1990	पहला संशोधन, 1990
148	सा.का.नि. 411(अ)	29.03.1990	दूसरा संशोधन, 1990
149	सा.का.नि. 445(अ)	16.04.1990	तीसरा संशोधन, 1990
150	सा.का.नि. 457(अ)	23.04.1990	चौथा संशोधन, 1990
151	सा.का.नि. 727(अ)	23.08.1990	सातवां संशोधन, 1990
152	सा.का.नि. 728(अ)	23.08.1990	शुद्धि पत्र
153	सा.का.नि. 729(अ)	23.08.1990	पांचवां संशोधन, 1990
154	सा.का.नि. 732(अ)	23.08.1990	छठा संशोधन, 1990
155	सा.का.नि. 764(अ)	07.09.1990	आठवां संशोधन, 1990
156	सा.का.नि. 867(अ)	25.10.1990	शुद्धि पत्र
157	सा.का.नि. 10(अ)	07.01.1991	पहला संशोधन, 1991
158	सा.का.नि. 24(अ)	15.01.1991	दूसरा संशोधन, 1991
159	सा.का.नि. 66(अ)	11.02.1991	शुद्धि पत्र
160	सा.का.नि. 124(अ)	05.03.1991	तीसरा संशोधन, 1991
161	सा.का.नि. 168(अ)	21.03.1991	शुद्धि पत्र
162	सा.का.नि. 255(अ)	03.05.1991	शुद्धि पत्र
163	सा.का.नि. 257(अ)	03.05.1991	चौथा संशोधन, 1991
164	सा.का.नि. 281(अ)	29.05.1991	पांचवां संशोधन, 1991
165	सा.का.नि. 494(अ)	25.07.1991	छठा संशोधन, 1991
166	सा.का.नि. 531(अ)	14.08.1991	शुद्धि पत्र
167	सा.का.नि. 648(अ)	25.10.1991	शुद्धि पत्र
168	सा.का.नि. 731(अ)	10.12.1991	सातवां संशोधन, 1991
169	सा.का.नि. 66(अ)	30.01.1992	शुद्धि पत्र
170	सा.का.नि. 91(अ)	07.02.1992	पहला संशोधन, 1992
171	सा.का.नि. 101(अ)	18.02.1992	दूसरा संशोधन, 1992
172	सा.का.नि. 314(अ)	09.03.1992	शुद्धि पत्र
173	सा.का.नि. 524(अ)	15.05.1992	शुद्धि पत्र
174	सा.का.नि. 525(अ)	15.05.1992	शुद्धि पत्र
175	सा.का.नि. 591(अ)	15.06.1992	तीसरा संशोधन, 1992
176	सा.का.नि. 592(अ)	15.06.1992	शुद्धि पत्र
177	सा.का.नि. 596(अ)	17.06.1992	चौथा संशोधन, 1992

178	सा.का.नि. 784(अ)	28.09.1992	पांचवां संशोधन, 1992
179	सा.का.नि. 878(अ)	17.11.1992	छठा संशोधन, 1992
180	सा.का.नि. 903(अ)	02.12.1992	शुद्धि पत्र
181	सा.का.नि. 907(अ)	04.12.1992	सातवां संशोधन, 1992
182	सा.का.नि. 925(अ)	15.12.1992	शुद्धि पत्र
183	सा.का.नि. 429(अ)	25.05.1993	शुद्धि पत्र
184	सा.का.नि. 483(अ)	30.06.1993	शुद्धि पत्र
185	सा.का.नि. 509(अ)	14.07.1993	शुद्धि पत्र
186	सा.का.नि. 481	02.10.1993	पहला संशोधन, 1993
187	सा.का.नि. 695(अ)	09.11.1993	दूसरा संशोधन, 1993
188	सा.का.नि. 777(अ)	27.12.1993	शुद्धि पत्र
189	सा.का.नि. 105(अ)	22.02.1994	पहला संशोधन, 1994
190	सा.का.नि. 106(अ)	22.02.1994	शुद्धि पत्र
191	सा.का.नि. 107(अ)	22.02.1994	शुद्धि पत्र
192	सा.का.नि. 300(अ)	09.03.1994	शुद्धि पत्र
193	सा.का.नि. 512(अ)	15.06.1994	शुद्धि पत्र
194	सा.का.नि. 611(अ)	09.08.1994	शुद्धि पत्र
195	सा.का.नि. 614(अ)	09.08.1994	पांचवां संशोधन, 1994
196	सा.का.नि. 677(अ)	06.09.1994	छठा संशोधन, 1994
197	सा.का.नि. 807(अ)	14.11.1994	सातवां संशोधन, 1994
198	सा.का.नि. 808(अ)	14.11.1994	शुद्धि पत्र
199	सा.का.नि. 847(अ)	07.12.1994	आठवां संशोधन, 1994
200	सा.का.नि. 853(अ)	07.12.1994	नौवां संशोधन, 1994
201	सा.का.नि. 54(अ)	07.02.1995	शुद्धि पत्र
202	सा.का.नि. 60(अ)	07.02.1995	शुद्धि पत्र
203	सा.का.नि. 90(अ)	24.02.1995	शुद्धि पत्र
204	सा.का.नि. 91(अ)	26.02.1995	पहला संशोधन, 1995
205	सा.का.नि. 329(अ)	04.04.1995	शुद्धि पत्र
206	सा.का.नि. 494(अ)	09.07.1995	शुद्धि पत्र
207	सा.का.नि. 518(अ)	26.06.1995	शुद्धि पत्र
208	सा.का.नि. 579(अ)	04.08.1995	दूसरा संशोधन, 1995
209	सा.का.नि. 575(अ)	04.08.1995	तीसरा संशोधन, 1995
210	सा.का.नि. 578(अ)	04.08.1995	चौथा संशोधन, 1995
211	सा.का.नि. 613(अ)	04.09.1995	शुद्धि पत्र
212	सा.का.नि. 658(अ)	26.10.1995	चौथा संशोधन, 1995
213	सा.का.नि. 711(अ)	02.11.1995	शुद्धि पत्र
214	सा.का.नि. 775(अ)	05.12.1995	शुद्धि पत्र

215	सा.का.नि. 777(अ)	05.12.1995	छठा संशोधन, 1995
216	सा.का.नि. 791(अ)	13.12.1995	सातवां संशोधन, 1995
217	सा.का.नि. 792(अ)	13.12.1995	आठवां संशोधन, 1995
218	सा.का.नि. 121(अ)	11.03.1996	पहला संशोधन, 1996
219	सा.का.नि. 124(अ)	11.03.1996	शुद्धि पत्र
220	सा.का.नि. 222(अ)	20.05.1996	शुद्धि पत्र
221	सा.का.नि. 223(अ)	20.05.1996	दूसरा संशोधन, 1996
222	सा.का.नि. 232(अ)	04.06.1996	शुद्धि पत्र
223	सा.का.नि. 515(अ)	05.11.1996	शुद्धि पत्र
224	सा.का.नि. 550(अ)	04.12.1996	शुद्धि पत्र
225	सा.का.नि. 551(अ)	04.11.1996	शुद्धि पत्र
226	सा.का.नि. 553(अ)	04.12.1996	शुद्धि पत्र
227	सा.का.नि. 41(अ)	29.01.1997	पहला संशोधन, 1997
228	सा.का.नि. 147(अ)	14.03.1997	दूसरा संशोधन, 1997
229	सा.का.नि. 149(अ)	14.03.1997	तीसरा संशोधन, 1997
230	सा.का.नि. 283(अ)	29.05.1997	पांचवां संशोधन, 1997
231	सा.का.नि. 284(अ)	29.05.1997	चौथा संशोधन, 1997
232	सा.का.नि. 285(अ)	29.05.1997	शुद्धि पत्र
233	सा.का.नि. 286(अ)	29.05.1997	शुद्धि पत्र
234	सा.का.नि. 288(अ)	29.05.1997	शुद्धि पत्र
235	सा.का.नि. 303(अ)	04.06.1997	शुद्धि पत्र
236	सा.का.नि. 304(अ)	04.06.1997	छठा संशोधन, 1997
237	सा.का.नि. 382(अ)	10.07.1997	सातवां संशोधन, 1997
238	सा.का.नि. 465(अ)	14.08.1997	आठवां संशोधन, 1997
239	सा.का.नि. 546(अ)	17.09.1997	शुद्धि पत्र
240	सा.का.नि. 547(अ)	17.09.1997	शुद्धि पत्र
241	सा.का.नि. 549(अ)	17.09.1997	शुद्धि पत्र
242	सा.का.नि. 550(अ)	17.09.1997	नौवां संशोधन, 1997
243	सा.का.नि. 551(अ)	17.09.1997	शुद्धि पत्र
244	सा.का.नि. 670(अ)	27.09.1997	दसवां संशोधन, 1997
245	सा.का.नि. 671(अ)	27.11.1997	शुद्धि पत्र
246	सा.का.नि. 63(अ)	03.02.1998	शुद्धि पत्र
247	सा.का.नि. 64(अ)	03.02.1998	पहला संशोधन, 1998
248	सा.का.नि. 122(अ)	05.03.1998	शुद्धि पत्र
249	सा.का.नि. 178(अ)	06.04.1998	दूसरा संशोधन, 1998
250	सा.का.नि. 177(अ)	06.04.1998	तीसरा संशोधन, 1998
251	सा.का.नि. 175(अ)	06.04.1998	चौथा संशोधन, 1998

252	सा.का.नि. 172(अ)	06.04.1998	पांचवां संशोधन, 1998
253	सा.का.नि. 176(अ)	06.04.1998	छठा संशोधन, 1998
254	सा.का.नि. 179(अ)	06.04.1998	सातवां संशोधन, 1998
255	सा.का.नि. 171(अ)	06.04.1998	आठवां संशोधन, 1998
256	सा.का.नि. 174(अ)	06.04.1998	नौवां संशोधन, 1998
257	सा.का.नि. 380(अ)	09.07.1998	दसवां संशोधन, 1998
258	सा.का.नि. 381(अ)	09.07.1998	शुद्धि पत्र
259	सा.का.नि. 382(अ)	09.07.1998	शुद्धि पत्र
260	सा.का.नि. 476(अ)	07.08.1998	शुद्धि पत्र
261	सा.का.नि. 477(अ)	07.08.1998	शुद्धि पत्र
262	सा.का.नि. 479(अ)	07.08.1998	शुद्धि पत्र
263	सा.का.नि. 480(अ)	07.08.1998	शुद्धि पत्र
264	सा.का.नि. 481(अ)	07.08.1998	शुद्धि पत्र
265	सा.का.नि. 646(अ)	28.10.1998	शुद्धि पत्र
266	सा.का.नि. 648(अ)	28.10.1998	शुद्धि पत्र
267	सा.का.नि. 693(अ)	20.11.1998	ग्यारहवां संशोधन, 1998
268	सा.का.नि. 119(अ)	17.02.1999	शुद्धि पत्र
269	सा.का.नि. 240(अ)	05.04.1999	पहला संशोधन, 1999
270	सा.का.नि. 241(अ)	05.04.1999	दूसरा संशोधन, 1999
271	सा.का.नि. 319(अ)	06.05.1999	तीसरा संशोधन, 1999
272	सा.का.नि. 396(अ)	27.05.1999	चौथा संशोधन, 1999
273	सा.का.नि. 507(अ)	08.07.1999	शुद्धि पत्र
274	सा.का.नि. 531(अ)	19.07.1999	शुद्धि पत्र
275	सा.का.नि. 532(अ)	19.07.1999	शुद्धि पत्र
276	सा.का.नि. 615(अ)	31.08.1999	शुद्धि पत्र
277	सा.का.नि. 630(अ)	10.09.1999	शुद्धि पत्र
278	सा.का.नि. 631(अ)	10.09.1999	शुद्धि पत्र
279	सा.का.नि. 692(अ)	11.10.1999	पांचवां संशोधन, 1999
280	सा.का.नि. 695(अ)	11.10.1999	छठा संशोधन, 1999
281	सा.का.नि. 694(अ)	11.10.1999	सातवां संशोधन, 1999
282	सा.का.नि. 697(अ)	11.10.1999	शुद्धि पत्र
283	सा.का.नि. 769(अ)	15.11.1999	शुद्धि पत्र
284	सा.का.नि. 13(अ)	05.01.2000	शुद्धि पत्र
285	सा.का.नि. 463(अ)	17.05.2000	पहला संशोधन, 2000
286	सा.का.नि. 501(अ)	29.05.2000	दूसरा संशोधन, 2000
287	सा.का.नि. 537(अ)	13.06.2000	तीसरा संशोधन, 2000
288	सा.का.नि. 718(अ)	13.09.2000	चौथा संशोधन, 2000

289	सा.का.नि. 716(अ)	13.09.2000	पांचवां संशोधन, 2000
290	सा.का.नि. 717(अ)	13.09.2000	शुद्धि पत्र
291	सा.का.नि. 759(अ)	29.09.2000	छठा संशोधन, 2000
292	सा.का.नि. 760(अ)	29.09.2000	सातवां संशोधन, 2000
293	सा.का.नि. 770(अ)	04.10.2000	आठवां संशोधन, 2000
294	सा.का.नि. 774(अ)	06.10.2000	शुद्धि पत्र
295	सा.का.नि. 877(अ)	20.11.2000	नौवां संशोधन, 2000
296	सा.का.नि. 876(अ)	20.11.2000	दसवां संशोधन, 2000
297	सा.का.नि. 879(अ)	20.11.2000	शुद्धि पत्र
298	सा.का.नि. 7(अ)	04.01.2001	पहला संशोधन, 2001
299	सा.का.नि. 67(अ)	05.02.2001	दूसरा संशोधन, 2001
300	सा.का.नि. 165(अ)	07.03.2001	तीसरा संशोधन, 2001
301	सा.का.नि. 245(अ)	04.04.2001	चौथा संशोधन, 2001
302	सा.का.नि. 297(अ)	26.04.2001	पांचवां संशोधन, 2001
303	सा.का.नि. 296(अ)	26.04.2001	शुद्धि पत्र
304	सा.का.नि. 320(अ)	02.05.2001	छठा संशोधन, 2001
305	सा.का.नि. 670(अ)	17.09.2001	सातवां संशोधन, 2001
306	सा.का.नि. 895(अ)	11.12.2001	आठवां संशोधन, 2001
307	सा.का.नि. 908(अ)	20.12.2001	नौवां संशोधन, 2001
308	सा.का.नि. 59(अ)	24.01.2002	शुद्धि पत्र
309	सा.का.नि. 251(अ)	04.04.2002	पहला संशोधन, 2002
310	सा.का.नि. 310(अ)	01.05.2002	दूसरा संशोधन, 2002
311	सा.का.नि. 382(अ)	28.05.2002	तीसरा संशोधन, 2002
312	सा.का.नि. 438(अ)	19.06.2002	चौथा संशोधन, 2002
313	सा.का.नि. 437(अ)	19.06.2002	पांचवां संशोधन, 2002
314	सा.का.नि. 439(अ)	19.06.2002	छठा संशोधन, 2002
315	सा.का.नि. 530(अ)	30.07.2002	सातवां संशोधन, 2002
316	सा.का.नि. 853(अ)	30.12.2002	आठवां संशोधन, 2002
317	सा.का.नि. 508(अ)	24.06.2003	शुद्धि पत्र
318	सा.का.नि. 554(अ)	18.07.2003	पहला संशोधन, 2003
319	सा.का.नि. 610(अ)	29.07.2003	शुद्धि पत्र
320	सा.का.नि. 656(अ)	13.08.2003	दूसरा संशोधन, 2003
321	सा.का.नि. 771(अ)	29.09.2003	तीसरा संशोधन, 2003
322	सा.का.नि. 832(अ)	21.10.2003	चौथा संशोधन, 2003
323	सा.का.नि. 831(अ)	21.10.2003	पांचवां संशोधन, 2003
324	सा.का.नि. 388(अ)	25.06.2004	पहला संशोधन, 2004
325	सा.का.नि. 451(अ)	15.07.2004	दूसरा संशोधन, 2004

326	सा.का.नि. 517(अ)	10.08.2004	तीसरा संशोधन, 2004
327	सा.का.नि. 750(अ)	17.11.2004	शुद्धि पत्र
328	सा.का.नि. 809(अ)	14.12.2004	शुद्धि पत्र
329	सा.का.नि. 812(अ)	16.12.2004	चौथा संशोधन, 2004
330	सा.का.नि. 821(अ)	21.12.2004	पांचवां संशोधन, 2004
331	सा.का.नि. 175(अ)	16.03.2005	शुद्धि पत्र
332	सा.का.नि. 184(अ)	21.03.2005	पहला संशोधन, 2005
333	सा.का.नि. 185(अ)	21.03.2005	दूसरा संशोधन, 2005
334	सा.का.नि. 339(अ)	27.05.2005	तीसरा संशोधन, 2005
335	सा.का.नि. 356(अ)	07.06.2005	चौथा संशोधन, 2005
336	सा.का.नि. 417(अ)	23.06.2005	शुद्धि पत्र
337	सा.का.नि. 423(अ)	24.06.2005	शुद्धि पत्र
338	सा.का.नि. 591(अ)	15.09.2005	शुद्धि पत्र
339	सा.का.नि. 595(अ)	19.09.2005	शुद्धि पत्र
340	सा.का.नि. 596(अ)	20.09.2005	शुद्धि पत्र
341	सा.का.नि. (अ)	20.10.2005	पांचवां संशोधन, 2005
342	सा.का.नि. 659(अ)	9.11.2005	छठा संशोधन, 2005
343	सा.का.नि. 655(अ)	10.11.2005	सातवां संशोधन, 2005
344	सा.का.नि. 670(अ)	17.11.2005	आठवां संशोधन, 2005
345	सा.का.नि. 682 (अ)	23.11.2005	नौवां संशोधन, 2005
346	सा.का.नि. 688 (अ)	23.11.2005	दसवां संशोधन, 2005
347	सा.का.नि. 706 (अ)	6.12.2005	शुद्धि पत्र
348	सा.का.नि. 731 (अ)	21.12.2005	ग्यारवां संशोधन, 2005
349	सा.का.नि. 8 (अ)	6.12.2005	पहला संशोधन, 2006

MINISTRY OF HEALTH AND FAMILY WELFARE**(Department of Health)****NOTIFICATION**

New Delhi, the 9th May, 2006

G.S.R. 277(E).— Whereas a draft of certain rules further to amend the Prevention of Food Adulteration Rules, 1955, was published, as required by sub-section (1) of section 23 of the Prevention of Food Adulteration Act, 1954 (37 of 1954), at pages 1 to 7 in the Gazette of India, Extraordinary, Part II, section 3, sub-section(i) dated the 6th May 2005 under the notification of the Government of India in the Ministry of Health and Family Welfare (Department of Health), Number GSR 277(E) dated the 6th May 2005 inviting objections and suggestions from all persons likely to be affected thereby before the expiry of a period of sixty days from the date on which the copies of the Official Gazette containing the said notification, were made available to the public;

And whereas the copies of the said Gazette were made available to the public on the 9th May 2005;

And whereas objections or suggestions received from the public within the specified period on the said draft rules have been considered by the Central Government;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by section 23 of the said Act, the Central Government, after consultation with the Central Committee for Food Standards, hereby makes the following rules further to amend the Prevention of Food Adulteration Rules, 1955, namely:-

1. (1) These rules may be called the Prevention of Food Adulteration
(^{Third}.....Amendment) Rules, 2006.
- (2) They shall come into force on the date of publication in the official Gazette.

2. In the Prevention of Food Aulteration Rules, 1955 (hereinafter referred to as the said rules), in Appendix B, -

(i) for item, A. 14, the following shall be substituted, namely, -

“A. 14 Tea means tea other than Kangra tea obtained by acceptable processes, exclusively from the leaves, buds and tender stems of plant of the *Camellia sinensis* (L) O.Kuntze. It may be in the form of black or oolong tea. The product shall have characteristic flavour free from any off odour, taint and mustiness. It shall be free from living insects, moulds, dead insects, insect fragments and rodent contamination visible to the naked eye (corrected if necessary for abnormal vision). The product shall be free from extraneous matter, added colouring matter and harmful substances:

Provided that the tea may contain “natural flavours” and “natural flavouring substances” which are flavour preparations and single substance respectively, acceptable for human consumption, obtained exclusively by physical processes from materials of plants origin either in their natural state or after processing for human consumption in packaged tea only. Tea containing added flavour shall bear proper label declaration as provided in sub-rule(YV) of rule 42. Tea used in the manufacture of flavoured tea shall conform to the standards of tea. The flavoured tea manufacturers shall register themselves with the Tea Board before marketing flavoured tea. Pectinase enzyme can be added up to a level of 0.2 % during manufacture as processing aid. The product shall conform to the following requirement in which all the figures given are expressed on the basis of the material oven-dried at $103 \pm 2^{\circ} \text{C}$

(a) Total Ash (m/m)	Not less than 4.0 percent and not more than 8.0 percent
(b) Water Soluble Ash	Not less than 45.0 percent of total ash
(c) Alkalinity of water soluble ash expressed as KOH (m/m)	Not less than 1.0 percent and not more than 3.0 percent.
(d) Acid – insoluble ash (m/m)	Not more than 1.0 percent
(e) Water extract (m/m)	Not less than 32.0 percent
(f) crude Fibre (m/m)	Not more than 16.5 percent

(ii) after item A. 14.01, the following shall be inserted, namely, -

“A. 14.02 Green Tea means the product derived solely and exclusively, and produced by acceptable processes, notably enzyme, inactivation, rolling or comminution and drying, from the leaves, buds and tender stems of varieties of the species *Camellia*

sinensis (L) O.Kuntze, known to be suitable for making tea for consumption as a beverage. The product shall have characteristic flavour free from any off odour, taint and mustiness. It shall be free from living or dead insects, moulds, insect fragments and rodent contamination visible to the naked eye (corrected if necessary for abnormal vision). The product shall be free from extraneous matter, added colouring matter and harmful substances:

Provided that the tea may contain "natural flavours" and "natural flavouring substances" which are flavour preparations and single substance respectively, acceptable for human consumption, obtained exclusively by physical processes from materials of plants origin either in their natural state or after processing for human consumption in packaged tea only. Tea containing added flavour shall bear proper label declaration as provided in sub-rule (YY) of rule 42. Tea used in the manufacture of flavoured tea shall conform to the standards of tea. The flavoured tea manufacturers shall register themselves with the Tea Board before marketing flavoured tea. The product shall conform to the following requirements in which all the figures given are expressed on the basis of the material oven-dried at $100 \pm 2^\circ \text{C}$.

Parameter	Proposed Standards
(a) Total Ash (m/m)	Not less than 4.0 percent and not more than 8.0 percent
(b) Water – soluble ash	Not less than 45.0 percent of total ash
(c) Alkalinity of water – soluble Ash expressed as KOH (m/m)	Not less than 1.0 percent of total ash and not more than 3.0 percent
(d) Acid-insoluble ash(m/m)	Not more than 1.0 percent
(e) Water-extract (m/m)	Not less than 32.0 percent
(f) Crude fibre (m/m)	Not more than 16.5 percent
(g) Total catechins (m/m)	Not less than 9.0 percent and not more than 19.0 percent

[F. No. P. 15014/1/2004-PH (Food)]
RITA TEAOTIA, Jt. Secy.

Note:— The Prevention of Food Adulteration Rules 1955 were published in Part II, section 3 of the Gazette of India vide S.R.O. 2106 dated the 12th September 1955 and were amended vide following numbers -

1.	S.R.O. 1202	26.05.1956	
2.	S.R.O. 1687	28.07.1956	
3.	S.R.O. 2213	28.09.1956	
4.	S.R.O. 2755	24.11.1956	
The further amendments were published in Part II, section 3, sub-section (i) of the Gazette of India vide following numbers: -			
5.	G.S.R. 514	28.06.1958	
6.	G.S.R. 1211	20.12.1958	
7.	G.S.R. 425	04.04.1960	
8.	G.S.R. 169	11.02.1961	
9.	G.S.R. 1134	16.09.1961	
10.	G.S.R. 1340	04.11.1961	
11.	G.S.R. 1564	24.11.1962	
12.	G.S.R. 1589	22.10.1964	
13.	G.S.R. 1814	11.12.1965	
14.	G.S.R. 74	08.01.1966	
15.	G.S.R. 382	19.03.1966	
16.	G.S.R. 1256	26.08.1967	
17.	G.S.R. 1533	24.08.1968	
18.	G.S.R. 2163	14.12.1968	Corrigendum
19.	G.S.R. 532	08.03.1969	
20.	G.S.R. 1764	26.07.1969	
21.	G.S.R. 2068	30.08.1969	
22.	G.S.R. 1809	24.10.1970	
23.	G.S.R. 938	12.06.1971	1 st Amendment, 1971
24.	G.S.R. 992	03.07.1971	2 nd Amendment, 1971
25.	G.S.R. 553	06.05.1972	1 st Amendment, 1972
26.	G.S.R. 436	10.10.1972	2 nd Amendment, 1972
27.	G.S.R. 133	10.02.1973	1 st Amendment, 1973
28.	G.S.R. 205	23.02.1974	1 st Amendment, 1974
29.	G.S.R. 850	12.07.1975	1 st Amendment, 1975
30.	G.S.R. 508 (E)	27.09.1975	2 nd Amendment, 1975
31.	G.S.R. 63 (E)	05.02.1976	1 st Amendment, 1976
32.	G.S.R. 754 (E)	29.05.1976	2 nd Amendment, 1976
33.	G.S.R. 755 (E)	29.05.1976	3 rd Amendment, 1976
34.	G.S.R. 856 (E)	12.06.1976	
35.	G.S.R. 1417	02.10.1976	4 th Amendment, 1976
36.	G.S.R. 4 (E)	04.01.1977	1 st Amendment, 1977
37.	G.S.R. 18 (E)	15.01.1977	2 nd Amendment, 1977
38.	G.S.R. 651 (E)	22.10.1977	3 rd Amendment, 1977
39.	G.S.R. 732 (E)	05.12.1977	4 th Amendment, 1977

40.	G.S.R. 775 (E)	27.12.1977	5 th Amendment, 1977
41.	G.S.R. 36 (E)	21.01.1978	1 st Amendment, 1978
42.	G.S.R. 70 (E)	08.02.1978	2 nd Amendment, 1978
43.	G.S.R. 238 (E)	20.04.1978	3 rd Amendment, 1978
44.	G.S.R. 393 (E)	04.08.1978	4 th Amendment, 1978
45.	G.S.R. 590 (E)	23.12.1978	5 th Amendment, 1978
46.	G.S.R. 55 (E)	31.01.1979	1 st Amendment, 1979
47.	G.S.R. 142 (E)	16.03.1979	Corrigendum
48.	G.S.R. 231 (E)	06.04.1979	2 nd Amendment, 1979
49.	G.S.R.1043 (E)	11.08.1979	Corrigendum
50.	G.S.R.1210 (E)	29.09.1979	Corrigendum
51.	G.S.R. 19 (E)	28.01.1980	1 st Amendment, 1980
52.	G.S.R. 243 (E)	01.03.1980	2 nd Amendment, 1980
53.	G.S.R. 244 (E)	01.03.1980	3 rd Amendment, 1980
54.	G.S.R. 577 (E)	24.05.1980	Corrigendum
55.	G.S.R. 996 (E)	27.09.1980	Corrigendum
56.	G.S.R. 579 (E)	13.10.1980	4 th Amendment, 1980
57.	G.S.R. 652 (E)	14.11.1980	5 th Amendment, 1980
58.	G.S.R. 710. (E)	22.12.1980	6 th Amendment, 1980
59.	G.S.R. 23 (E)	16.01.1981	1 st Amendment, 1981
59A.	G.S.R. 283 (E)	25.2.1981	Corrigendum
60.	G.S.R. 205 (E)	25.03.1981	Corrigendum
61.	G.S.R. 290 (E)	13.04.1981	2 nd Amendment, 1981
62.	G.S.R. 444	02.05.1981	Corrigendum
63.	G.S.R. 503 (E)	01.09.1981	3 rd Amendment, 1981
64.	G.S.R. 891	03.10.1981	Corrigendum
65.	G.S.R. 1056	05.12.1981	Corrigendum
66.	G.S.R. 80	23.01.1982	Corrigendum
67.	G.S.R. 44 (E)	05.02.1982	1 st Amendment, 1982
68.	G.S.R. 57 (E)	11.02.1982	2 nd Amendment, 1982
69.	G.S.R. 245 (E)	11.03.1982	3 rd Amendment, 1982
70.	G.S.R. 307 (E)	03.04.1982	Corrigendum
71.	G.S.R. 386 (E)	17.04.1982	Corrigendum
72.	G.S.R. 422 (E)	24.05.1982	4 th Amendment, 1982
73.	G.S.R. 476 (E)	29.06.1982	5 th Amendment, 1982
74.	G.S.R. 504 (E)	20.07.1982	Corrigendum
75.	G.S.R. 753 (E)	11.12.1982	Corrigendum
76.	G.S.R. 109 (E)	26.02.1983	1 st Amendment, 1983
77.	G.S.R. 249 (E)	08.03.1983	2 nd Amendment, 1983
78.	G.S.R. 268 (E)	16.03.1983	3 rd Amendment, 1983
79.	G.S.R. 283 (E)	26.03.1983	4 th Amendment, 1983
80.	G.S.R. 329 (E)	14.04.1983	Corrigendum
81.	G.S.R. 539 (E)	01.07.1983	Corrigendum
82.	G.S.R. 634	09.08.1983	Corrigendum
83.	G.S.R. 743 (E)	08.10.1983	Corrigendum

84.	G.S.R. 790 (E)	10.10.1983	5 th Amendment, 1983
85.	G.S.R. 803 (E)	27.10.1983	6 th Amendment, 1983
86.	G.S.R. 816 (E)	03.11.1983	7 th Amendment, 1983
87.	G.S.R. 829 (E)	07.11.1983	8 th Amendment, 1983
88.	G.S.R. 848 (E)	19.11.1983	9 th Amendment, 1983
89.	G.S.R. 893 (E)	17.12.1983	Corrigendum
90.	G.S.R. 113	20.01.1984	Corrigendum
91.	G.S.R. 500 (E)	09.07.1984	1 st Amendment, 1984
92.	G.S.R. 612(E)	18.08.1984	Corrigendum
93.	G.S.R. 744 (E)	27.10.1984	2 nd Amendment, 1984
94.	G.S.R. 764 (E)	15.11.1984	3 rd Amendment, 1984
95.	G.S.R. 3 (E)	01.01.1985	1 st Amendment, 1985
96.	G.S.R. 11 (E)	04.01.1985	2nd Amendment, 1985
97.	G.S.R. 142 (E)	08.03.1985	Corrigendum
98.	G.S.R. 293 (E)	23.03.1985	3 rd Amendment, 1985
99.	G.S.R. 368 (E)	18.04.1985	Corrigendum
100.	G.S.R. 385 (E)	29.04.1985	Corrigendum
101.	G.S.R. 543 (E)	02.07.1985	4 th Amendment, 1985
102.	G.S.R. 550 (E)	04.07.1985	5 th Amendment, 1985
103.	G.S.R. 587 (E)	17.07.1985	Corrigendum
104.	G.S.R. 605 (E)	24.07.1985	6 th Amendment, 1985
105.	G.S.R. 745 (E)	20.09.1985	8 th Amendment, 1985
106.	G.S.R. 746 (E)	20.09.1985	7 th Amendment, 1985
107.	G.S.R. 748 (E)	23.09.1985	Corrigendum
108.	G.S.R. 892 (E)	06.12.1985	9 th Amendment, 1985
109.	G.S.R. 903 (E)	17.12.1985	Corrigendum
110.	G.S.R. 73 (E)	29.01.1986	1 st Amendment, 1986
111.	G.S.R. 507 (E)	19.03.1986	2 nd Amendment, 1986
112.	G.S.R. 724 (E)	29.03.1986	Corrigendum
113.	G.S.R. 851 (E)	13.06.1986	3 rd Amendment, 1986
114.	G.S.R. 852 (E)	13.06.1986	4 th Amendment, 1986
115.	G.S.R. 910 (E)	27.06.1986	5 th Amendment, 1986
116.	G.S.R. 939 (E)	09.07.1986	Corrigendum
117.	G.S.R. 1008(E)	18.08.1986	Corrigendum
118.	G.S.R. 1149 (E)	15.10.1986	Corrigendum
119.	G.S.R. 1207 (E)	18.11.1986	Corrigendum
120.	G.S.R. 1228 (E)	27.11.1986	6 th Amendment, 1986
121.	G.S.R. 12 (E)	05.01.1987	1 st Amendment, 1987
122.	G.S.R. 28 (E)	13.01.1987	Corrigendum
123.	G.S.R. 270 (E)	02.03.1987	2 nd Amendment, 1987
124.	G.S.R. 344 (E)	31.03.1987	Corrigendum
125.	G.S.R. 422 (E)	29.04.1987	3 rd Amendment, 1987
126.	G.S.R. 500 (E)	15.05.1987	Corrigendum
127.	G.S.R. 569 (E)	12.06.1987	Corrigendum
128.	G.S.R. 840 (E)	06.10.1987	4 th Amendment, 1987

129.	G.S.R. 900 (E)	10.11.1987	5 th Amendment, 1987
130.	G.S.R. 916 (E)	17.11.1987	6 th Amendment, 1987
131.	G.S.R. 917 (E)	17.11.1987	7 th Amendment, 1987
132.	G.S.R. 918 (E)	17.11.1987	Corrigendum
133.	G.S.R. 72 (E)	03.02.1988	Corrigendum
134.	G.S.R. 73 (E)	03.02.1988	Corrigendum
135.	G.S.R. 366 (E)	23.03.1988	Corrigendum
136.	G.S.R. 367 (E)	23.03.1988	1 st Amendment, 1988
137.	G.S.R. 436 (E)	08.04.1988	3 rd Amendment, 1988
138.	G.S.R. 437 (E)	08.04.1988	2 nd Amendment, 1988
139.	G.S.R. 454 (E)	15.04.1988	4 th Amendment, 1988
140.	G.S.R. 618 (E)	16.05.1988	5 th Amendment, 1988
141.	G.S.R. 855 (E)	12.08.1988	Corrigendum
142.	G.S.R. 856 (E)	12.08.1988	Corrigendum
143.	G.S.R. 924 (E)	13.09.1988	Corrigendum
144.	G.S.R. 1081 (E)	17.11.1988	Corrigendum
145.	G.S.R. 1157 (E)	09.12.1988	Corrigendum
146.	G.S.R. 42 (E)	20.01.1989	Corrigendum
147.	G.S.R. 128 (E)	08.03.1990	1 st Amendment, 1990
148.	G.S.R. 411 (E)	29.03.1990	2 nd Amendment, 1990
149.	G.S.R. 445 (E)	16.04.1990	3 rd Amendment, 1990
150.	G.S.R. 457 (E)	23.04.1990	4 th Amendment, 1990
151.	G.S.R. 727 (E)	23.08.1990	7 th Amendment, 1990
152.	G.S.R. 728 (E)	23.08.1990	Corrigendum
153.	G.S.R. 729 (E)	23.08.1990	5 th Amendment, 1990
154.	G.S.R. 732 (E)	23.08.1990	6 th Amendment, 1990
155.	G.S.R. 764 (E)	07.09.1990	8 th Amendment, 1990
156.	G.S.R. 867 (E)	25.10.1990	Corrigendum
157.	G.S.R. 10 (E)	07.01.1991	1 st Amendment, 1991
158.	G.S.R. 24 (E)	15.01.1991	2 nd Amendment, 1991
159.	G.S.R. 66 (E)	11.02.1991	Corrigendum
160.	G.S.R. 124 (E)	05.03.1991	3 rd Amendment, 1991
161.	G.S.R. 168 (E)	21.03.1991	Corrigendum
162.	G.S.R. 255 (E)	03.05.1991	Corrigendum
163.	G.S.R. 257 (E)	03.05.1991	4 th Amendment, 1991
164.	G.S.R. 281 (E)	29.05.1991	5 th Amendment, 1991
165.	G.S.R. 494 (E)	25.07.1991	6 th Amendment, 1991
166.	G.S.R. 531 (E)	14.08.1991	Corrigendum
167.	G.S.R. 648 (E)	25.10.1991	Corrigendum
168.	G.S.R. 731 (E)	10.12.1991	7 th Amendment, 1991
169.	G.S.R. 66 (E)	30.01.1992	Corrigendum
170.	G.S.R. 91 (E)	07.02.1992	1 st Amendment, 1992
171.	G.S.R. 101 (E)	18.02.1992	2 nd Amendment, 1992
172.	G.S.R. 314 (E)	09.03.1992	Corrigendum
173.	G.S.R. 524 (E)	15.05.1992	Corrigendum

174.	G.S.R. 525 (E)	15.05.1992	Corrigendum
175.	G.S.R. 591 (E)	15.06.1992	3 rd Amendment, 1992
176.	G.S.R. 592 (E)	15.06.1992	Corrigendum
177.	G.S.R. 596 (E)	17.06.1992	4 th Amendment, 1992
178.	G.S.R. 784 (E)	28.09.1992	5 th Amendment, 1992
179.	G.S.R. 878 (E)	17.11.1992	6 th Amendment, 1992
180.	G.S.R. 903 (E)	02.12.1992	Corrigendum
181.	G.S.R. 907 (E)	04.12.1992	7 th Amendment, 1992
182.	G.S.R. 925 (E)	15.12.1992	Corrigendum
183.	G.S.R. 429 (E)	25.05.1993	Corrigendum
184.	G.S.R. 483 (E)	30.06.1993	Corrigendum
185.	G.S.R. 509 (E)	14.07.1993	Corrigendum
186.	G.S.R. 481	02.10.1993	1 st Amendment, 1993
187.	G.S.R. 695 (E)	09.11.1993	2 nd Amendment, 1993
188.	G.S.R. 777 (E)	27.12.1993	Corrigendum
189.	G.S.R. 105 (E)	22.02.1994	1 st Amendment, 1994
190.	G.S.R. 106 (E)	22.02.1994	2 nd Amendment, 1994
191.	G.S.R. 107 (E)	22.02.1994	3 rd Amendment, 1994
192.	G.S.R. 300 (E)	09.03.1994	4 th Amendment, 1994
193.	G.S.R. 512 (E)	15.06.1994	Corrigendum
194.	G.S.R. 611 (E)	09.08.1994	Corrigendum
195.	G.S.R. 614 (E)	09.08.1994	54 th Amendment, 1994
196.	G.S.R. 677 (E)	06.09.1994	6 th Amendment, 1994
197.	G.S.R. 807 (E)	14.11.1994	7 th Amendment, 1994
198.	G.S.R. 808 (E)	14.11.1994	Corrigendum
199.	G.S.R. 847 (E)	07.12.1994	8 th Amendment, 1994
200.	G.S.R. 853 (E)	07.12.1994	9 th Amendment, 1994
201.	G.S.R. 54 (E)	07.02.1995	Corrigendum
202.	G.S.R. 60 (E)	07.02.1995	Corrigendum
203.	G.S.R. 90 (E)	24.02.1995	Corrigendum
204.	G.S.R. 91 (E)	26.02.1995	1st Amendment, 1995
205.	G.S.R. 329 (E)	04.04.1995	Corrigendum
206.	G.S.R. 494 (E)	09.07.1995	Corrigendum
207.	G.S.R. 518 (E)	26.06.1995	Corrigendum
208.	G.S.R. 579 (E)	04.08.1995	2 nd Amendment, 1995
209.	G.S.R. 575 (E)	04.08.1995	3 rd Amendment, 1995
210.	G.S.R. 578 (E)	04.08.1995	4 th Amendment, 1995
211.	G.S.R. 613 (E)	04.09.1995	Corrigendum
212.	G.S.R. 698 (E)	26.10.1995	5 th Amendment, 1995
213.	G.S.R. 711 (E)	02.11.1995	Corrigendum
214.	G.S.R. 775 (E)	05.12.1995	Corrigendum
215.	G.S.R. 777 (E)	05.12.1995	6 th Amendment, 1995
216.	G.S.R. 791 (E)	13.12.1995	7 th Amendment, 1995
217.	G.S.R. 792 (E)	13.12.1995	8 th Amendment, 1995
218.	G.S.R. 121 (E)	11.03.1996	1st Amendment, 1996

219.	G.S.R. 124 (E)	11.03.1996	Corrigendum
220.	G.S.R. 222 (E)	20.05.1996	Corrigendum
221.	G.S.R. 223 (E)	20.05.1996	2 nd Amendment, 1996
222.	G.S.R. 232 (E)	04.06.1996	Corrigendum
223.	G.S.R. 515 (E)	05.11.1996	Corrigendum
224.	G.S.R. 550 (E)	04.12.1996	Corrigendum
225.	G.S.R. 551 (E)	04.11.1996	Corrigendum
226.	G.S.R. 553 (E)	04.12.1996	Corrigendum
227.	G.S.R. 41 (E)	29.01.1997	1st Amendment, 1997
228.	G.S.R. 147 (E)	14.03.1997	2 nd Amendment, 1997
229.	G.S.R. 149 (E)	14.03.1997	3 rd Amendment, 1997
230.	G.S.R. 283 (E)	29.05.1997	5 th Amendment, 1997
231.	G.S.R. 284 (E)	29.05.1997	4 th Amendment, 1997
232.	G.S.R. 285 (E)	29.05.1997	Corrigendum
233.	G.S.R. 286 (E)	29.05.1997	Corrigendum
234.	G.S.R. 288 (E)	29.05.1997	Corrigendum
235.	G.S.R. 303 (E)	04.06.1997	Corrigendum
236.	G.S.R. 304 (E)	04.06.1997	6 th Amendment, 1997
237.	G.S.R. 382 (E)	10.07.1997	7 th Amendment, 1997
238.	G.S.R. 465 (E)	14.08.1997	8 th Amendment, 1997
239.	G.S.R. 546 (E)	17.09.1997	Corrigendum
240.	G.S.R. 547 (E)	17.09.1997	Corrigendum
241.	G.S.R. 549 (E)	17.09.1997	Corrigendum
242.	G.S.R. 550 (E)	17.09.1997	9 th Amendment, 1997
243.	G.S.R. 551 (E)	17.09.1997	Corrigendum
244.	G.S.R. 670 (E)	27.09.1997	10 th Amendment, 1997
245.	G.S.R. 671 (E)	27.11.1997	Corrigendum
246.	G.S.R. 63 (E)	03.02.1998	Corrigendum
247.	G.S.R. 64 (E)	03.02.1998	1st Amendment, 1998
248.	G.S.R. 122 (E)	05.03.1998	Corrigendum
249.	G.S.R. 178 (E)	06.04.1998	2 nd Amendment, 1998
250.	G.S.R. 177 (E)	06.04.1998	3 rd Amendment, 1998
251.	G.S.R. 175 (E)	06.04.1998	4 th Amendment, 1998
252.	G.S.R. 172 (E)	06.04.1998	5 th Amendment, 1998
253.	G.S.R. 176 (E)	06.04.1998	6 th Amendment, 1998
254.	G.S.R. 179 (E)	06.04.1998	7 th Amendment, 1998
255.	G.S.R. 171 (E)	06.04.1998	8 th Amendment, 1998
256.	G.S.R. 174 (E)	06.04.1998	9 th Amendment, 1998
257.	G.S.R. 380 (E)	09.07.1998	10 th Amendment, 1998
258.	G.S.R. 381 (E)	09.07.1998	Corrigendum
259.	G.S.R. 382 (E)	09.07.1998	Corrigendum
260.	G.S.R. 476 (E)	07.08.1998	Corrigendum
261.	G.S.R. 477 (E)	07.08.1998	Corrigendum
262.	G.S.R. 479 (E)	07.08.1998	Corrigendum
263.	G.S.R. 480 (E)	07.08.1998	Corrigendum

264.	G.S.R. 481 (E)	07.08.1998	Corrigendum
265.	G.S.R. 646 (E)	28.10.1998	Corrigendum
266.	G.S.R. 648 (E)	28.10.1998	Corrigendum
267.	G.S.R. 693 (E)	20.11.1998	11 th Amendment, 1998
268.	G.S.R. 119 (E)	17.02.1999	Corrigendum
269.	G.S.R. 240 (E)	05.04.1999	1 st Amendment, 1999
270.	G.S.R. 241 (E)	05.04.1999	2 nd Amendment, 1999
271.	G.S.R. 319 (E)	06.05.1999	3 rd Amendment, 1999
272.	G.S.R. 396 (E)	27.05.1999	4 th Amendment, 1999
273.	G.S.R. 507 (E)	08.07.1999	Corrigendum
274.	G.S.R. 531 (E)	19.07.1999	Corrigendum
275.	G.S.R. 532 (E)	19.07.1999	Corrigendum
276.	G.S.R. 615 (E)	31.08.1999	Corrigendum
277.	G.S.R. 630 (E)	10.09.1999	Corrigendum
278.	G.S.R. 631 (E)	10.09.1999	Corrigendum
279.	G.S.R. 692 (E)	11.10.1999	5 th Amendment, 1999
280.	G.S.R. 695 (E)	11.10.1999	6 th Amendment, 1999
281.	G.S.R. 694 (E)	11.10.1999	7 th Amendment, 1999
282.	G.S.R. 697 (E)	11.10.1999	Corrigendum
283.	G.S.R. 769 (E)	15.11.1999	Corrigendum
284.	G.S.R. 13 (E)	05.01.2000	Corrigendum
285.	G.S.R. 463 (E)	17.05.2000	1 st Amendment, 2000
286.	G.S.R. 501 (E)	29.05.2000	2 nd Amendment, 2000
287.	G.S.R. 537 (E)	13.06.2000	3 rd Amendment, 2000
288.	G.S.R. 718 (E)	13.09.2000	4 th Amendment, 2000
289.	G.S.R. 716 (E)	13.09.2000	5 th Amendment, 2000
290.	G.S.R. 717 (E)	13.09.2000	Corrigendum
291.	G.S.R. 759 (E)	29.09.2000	6 th Amendment, 2000
292.	G.S.R. 760 (E)	29.09.2000	7 th Amendment, 2000
293.	G.S.R. 770 (E)	04.10.2000	8 th Amendment, 2000
294.	G.S.R. 774 (E)	06.10.2000	Corrigendum
295.	G.S.R. 877 (E)	20.11.2000	9 th Amendment, 2000
296.	G.S.R. 876 (E)	20.11.2000	10 th Amendment, 2000
297.	G.S.R. 879 (E)	20.11.2000	Corrigendum
298.	G.S.R. 7 (E)	04.01.2001	1 st Amendment, 2001
299.	G.S.R. 67 (E)	05.02.2001	2 nd Amendment, 2001
300.	G.S.R. 165 (E)	07.03.2001	3 rd Amendment, 2001
301.	G.S.R. 245 (E)	04.04.2001	4 th Amendment, 2001
302.	G.S.R. 297 (E)	26.04.2001	5 th Amendment, 2001
303.	G.S.R. 296 (E)	26.04.2001	Corrigendum
304.	G.S.R. 320 (E)	02.05.2001	6 th Amendment, 2001
305.	G.S.R. 670 (E)	17.09.2001	7 th Amendment, 2001
306.	G.S.R. 895 (E)	11.12.2001	8 th Amendment, 2001
307.	G.S.R. 908 (E)	20.12.2001	9 th Amendment, 2001
308.	G.S.R. 59 (E)	24.01.2002	Corrigendum

309.	G.S.R. 251 (E)	04.04.2002	1 st Amendment, 2002
310.	G.S.R. 310 (E)	01.05.2002	2 nd Amendment, 2002
311.	G.S.R. 382 (E)	28.05.2002	3 rd Amendment, 2002
312.	G.S.R. 438 (E)	19.06.2002	4 th Amendment, 2002
313.	G.S.R. 437 (E)	19.06.2002	5 th Amendment, 2002
314.	G.S.R. 439 (E)	19.06.2002	6 th Amendment, 2002
315.	G.S.R. 530 (E)	30.07.2002	7 th Amendment, 2002
316.	G.S.R. 853 (E)	30.12.2002	8 th Amendment, 2002
317.	G.S.R. 508 (E)	24.06.2003	Corrigendum
318.	G.S.R. 554 (E)	18.07.2003	1 st Amendment, 2003
319.	G.S.R. 610 (E)	29.07.2003	Corrigendum
320.	G.S.R. 656 (E)	13.08.2003	2 nd Amendment, 2003
321.	G.S.R. 771 (E)	29.09.2003	3 rd Amendment, 2003
322.	G.S.R. 832 (E)	21.10.2003	4 th Amendment, 2003
323.	G.S.R. 831 (E)	21.10.2003	5 th Amendment, 2003
324.	G.S.R. 388 (E)	25.06.2004	1 st Amendment, 2004
325.	G.S.R. 451 (E)	15.07.2004	2 nd Amendment, 2004
326.	G.S.R. 517 (E)	10.08.2004	3 rd Amendment, 2004
327.	G.S.R. 750 (E)	17.11.2004	Corrigendum
328.	G.S.R. 809 (E)	14.12.2004	Corrigendum
329.	G.S.R. 812 (E)	16.12.2004	4 th Amendment, 2004
330.	G.S.R. 821 (E)	21.12.2004	5 th Amendment, 2004
331.	G.S.R. 175 (E)	16.03.2005	Corrigendum
332.	G.S.R. 184 (E)	21.03.2005	1 st Amendment, 2005
333.	G.S.R. 185 (E)	21.03.2005	2 nd Amendment, 2005
334.	G.S.R. 339 (E)	27.05.2005	3 rd Amendment, 2005
335.	G.S.R. 356 (E)	07.06.2005	4 th Amendment, 2005
336.	G.S.R. 417 (E)	23.06.2005	Corrigendum
337.	G.S.R. 423 (E)	24.06.2005	Corrigendum
338.	G.S.R. 591 (E)	15.09.2005	Corrigendum
339.	G.S.R. 595 (E)	19.09.2005	Corrigendum
340.	G.S.R. 596 (E)	20.09.2005	Corrigendum
341.	G.S.R. 646 (E)	20.10.2005	5 th Amendment, 2005
342.	G.S.R. 659 (E)	09.11.2005	6 th Amendment, 2005
343.	G.S.R. 655 (E)	10.11.2005	7 th Amendment, 2005
344.	G.S.R. 670 (E)	17.11.2005	8 th Amendment, 2005
345.	G.S.R. 682 (E)	23.11.2005	9 th Amendment, 2005
346.	G.S.R. 688 (E)	23.11.2005	10 th Amendment, 2005
347.	G.S.R. 706 (E)	06.12.2005	Corrigendum
348.	G.S.R. 731 (E)	21.12.2005	11 th Amendment, 2005
349.	G.S.R. 8 (E)	09.01.2006	1 st Amendment, 2006